

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

De damno emergente ex mora, n. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

damni, ergo soluet iuste: in secunda
vero non est causa illius tui damni, cur
ergo soluet?
e. *Salus dub.* 18. num. 6. alijque ab
eodem cit.

De damno emergente ex mora.

7. Illud addere operæ pretium hic
est; quoniam mutuarius non solum
debet solvere damnum emergens
tempore mutui, ut diximus in secunda
conditione, sed æquum pariter est, ut si
ipse in termino præfixo non reddat, &
post illum terminum mutuanti ali-
quod damnum necessario sequatur (si
enim voluntariè, ipsi mutuanti impu-
tetur) æquum, inquam, est, ut illi re-
sarcatur; dubitabis, an adveniente
termino hoc præfixo, op. sit, monere
debitorem de damno hoc, quod tibi
creditori incipit deinceps insurgere? &
idem de lucro cessante. Memi-
ni, me de hac re vniuersim superius
nonnulla dixisse c. §. 6. num. 3. & nu.
10.

8. Respondeo: negant esse neces-
sarium d. nonnulli, quia ex jure e. dies
interpellat pro homine: nonnulli ee af-
firmant, ut scilicet sic debitor ponatur
in mora; nam fortasse, si de nouo hoc
onere admoneatur, omnibus vijs illud
extinguere sataget: nec obstat prædi-
ctum jus, quod solum loquitur (aiunt)
de forte, & de lucro conuento, non
vero de quocumque possibili, & conse-
quenti.

d. *Navarr. l. c. n. 51. Petrus Na-
uarr. l. 3. de rest. c. 2. num. 278. Dicast.
li. 2. de iustit. tr. 10. d. 2. d. 7. n. 188.
e. l. magna. C. de contr. stipul. ee Angel.*

*usura 1. num. 20. Caiet. 2. 2. q. 78. ar.
2. Aror. p. 3. l. 5. c. 4. q. 3. quem citat,
sed non sequitur Diana p. 1. tr. 8. res.
87. faciunt, qua dixi ex Delugo supra c.
2. q. 6. num. 3. & 10.*

9. Dico, probabilius esse, debere
omnino debitorem admoneri (excipe
consuetudinem mercatorum, de qua
mox numero sequenti.) Ratio est jam
dicta ab affirmantibus: & insuper,
quia si debitor non admoneatur, merito
creditor iudicabitur velle condonare
illud subsequens damnum, de quo
mentio nondum facta est, nisi fortè in
genere, & solum tacitè, ex vniuersali
quadam ratione, quod quilibet velit
suis rebus lucrari, si potest; quæ consi-
deratio tam vniuersalis & indefinita,
non videtur sufficere adponendam
obligationem tam certam in debito-
re.

10. f. Sà de hac re sic breuiter ha-
bet: obligatus ex delicto semper est in
mora. Qui autem sine delicto, &
non potest, aut difficile potest, aut
alioqui causa iusta excusatur, putant
quidam ff non esse in mora, adeo-
que non teneri ad interesse, ratione
mora, nisi ex pacto, vel appositione
pœnæ conventionalis, si tali tempore
non restitueret, aut impotentia cul-
pa eius accidisset. Hac ille. Possè
autem poni in contractu mutui, vel
etiam alijs contractibus pactum, seu
pœnam hanc conventionalem de sol-
uendo aliquid, solum ratione mora,
quam vit non adsit titulus vllus damni
emergentis, vel lucri cessantis, videtur
hic supponere Sà, de quo tamen supe-
rius g nos diximus, vbi addidimus,
ad solvendam ejusmodi pœnam re-
quiri

quiri sententiam iudicis, & numquam obligare, si mora fuit sine culpa.

f. *Emman. Sa, v. mora, num. 2. Diana p. 1. tract. de contr. ref. 43. ff. Cum his sentit Mol. d. 315. quem citat sed non sequitur Castrop. de just. comm. d. 4. p. 15. num. 12. g. sup. c. 7. §. 7. num. 29. & 30.*

Dixi nu. 9. (excipe consuetudinem mercatorum) propter illud, quod Sa, sic ibidem addit: alij putant, qui non solvit tempore debito, etiam sine culpa, in mora esse: quæ mihi opinio videtur mercatorum usu recepta. Hæc ille. Quæ consuetudo ubi introducta est, servetur, quia est rationabiliter introducta; siquidem mercatores solent negotiari, & lucrari continuo: sed quoad proximam puto, facilius introductam fuisse hanc consuetudinem, quando mercatores dant mutuuum, quàm in cæteris contractibus, quia mercatores regulariter intelliguntur pacisci cum recipientibus ipsorum actualem pecuniam mutuam de quocumque damno, etiam post terminum solutionis eventuro; quod non est in alijs contractibus.

Tres conditiones, quoad lucrum cessans.

11. Prima conditio g g, ut aliquid accipias ex eo capite, quod ratione mutui tibi lucrum cesset, est, ut ea pecunia esset negotiaturus, & re vera aliquid lucraturus. Nota illud (ea pecunia) si enim alia, cur huic mutuata impunitas? quid, si hanc destinasti negotiationi, & aliam otiosam habes domi? respondeo, tunc potes exigere h lucrum

cessans, quia de facto hæc fructificatura erat, non alia; quid, si ita dispositus sis? vellem (& utique possem) mea pecunia negotiari, nisi essent, qui mutuuum peterent; seu quod in idem recidit, nolo applicare, quamvis utique possem, hanc pecuniam ad negotiationem, quia volo mutuare illam fortè peituris. Respondeo, quamvis per hanc conditionatam voluntatem non videatur pecunia negotijs destinata, sed destinanda; unde videatur, tunc non posse accipi lucrum supra sortem, tamen adhuc posse, doceo cum Lefsio hb, & Maldero i, quando lucrum fuisset de proximo l, & non solum remotè habendum: licet non negem, esse periculum palliandi usuram; ratio autem, quod tunc possit, est, quia verè tibi cessat lucrum, ratione mutui.

g g *Dicastil. lib. 2. de just. tr. 10. d. 2. dub. 5. nu. 167. h. Arag. 2. 2. q. 18. art. 3. Val. t. 3. d. 5. q. 20. p. 2. hh. Less. l. 6. 7. c. 20. nu. 90. & 95. i. Malder. apud Delugo t. 2. de just. d. 25. sec. 6. §. 1. num. 44. l. id addo, quia remota lucra non ponuntur in consideratione: vide Bossium t. 2. mor. tit. 25. à nu. 212.*

12. Secunda conditio, m ut id omnino mutuatario explicetur: nam fortasse mutuuum is nollet sub hoc onere. Excipe, nisi cogaris, ut modo dixi n. 3.

sine.

m *Dicastil. l. c. n. 170.*

13. Tertia, m m ut servetur æqualitas; ne scilicet plus accipiat, quàm sit lucraturus. Hinc primò, deducendæ sunt expensæ, quas fecisses in negotiatione illa. Hinc secundò, quando lucrum est dubium, vel sub periculo, vel quando tu non eras in voluntate

Mmm

firma